

FIȘA DISCIPLINEI
Anul universitar 2025-2026
Anul de studiu III, semestrul 1

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea din Craiova
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Licență, seria 2023-2027
1.6. Programul de studii	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1. Denumire disciplina		<i>Drept canonic ortodox. Administrație și legislație bisericească</i>				2.2. Cod	D15TOPL562
2.3. Titularul activității de curs			Pr. Conf. Univ. Dr. Iulian Mihai CONSTANTINESCU				
2.4. Titularul activității de seminar			Pr. Conf. Univ. Dr. Iulian Mihai CONSTANTINESCU				
2.5. Anul de studiu	III	2.6. Semestrul	I	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	C	2.8. Regimul disciplinei	DS, DO

3. Timpul total estimat

3.1. Număr ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					8
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate					5
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					3
• Tutoriat					2
• Examinări					2
• Alte activități: activități de cercetare					2

3.7 Total ore studiu individual	22
3.8 Total ore din planul de învățământ	28
3.9 Total ore pe semestru	50
3.10 Numărul de credite	2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Cunoștințe specifice privind cadrul general al organizării și funcționării Bisericii pe baza principiilor canonice cu fond dogmatic și juridic și simplu juridic.
4.2. de competențe	Competențe minimale de operare pe calculator (Word,

	Internet Explorer); capacitate de analiză și sinteză.
--	---

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Cursul se va desfășura în condițiile impuse de lege, urmând procesul de predare și învățare. Studenții se vor prezenta la curs conform orarului, la ora și sala stabilite, respectând prezența impusă, disciplina și ținuta specifice.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Studenții vor avea asupra lor materialele didactice solicitate și mijloacele necesare puse la dispoziție de facultate pentru seminar.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	1. Utilizarea corectă a terminologiei cu care operează Disciplina Drept canonic și a principiilor canonice care stau la baza organizării și funcționării Bisericii, pentru a înțelege și a exercita în deplină canonicitate atribuțiile oficiului în calitate de viitori clerici; 2. Cunoașterea conținutului și interpretarea corectă a textului canoanelor cuprinse în Colecția fundamentală de canoane, aprofundarea canoanelor paralele și înțelegerea lor în contextul actualelor condiții materiale, adică privind evoluția legislației de stat și a mentalității societății.
Competențe transversale	1. Aplicarea principiilor și a normelor de drept canonic în viitoarea activitate pastoral-misionară de la nivelul parohiei; 2. Implicarea activă și cooperarea eficientă în cadrul organismelor colegiale de la nivel local, teritorial-administrativ pe baza legislației bisericești și politico-bisericești.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Actualizarea Dreptului Canonic Ortodox în contextul juridic, cultural și științific actual, identificând problemele canonico-juridice din Biserică și din societatea contemporană, cu relevanță în domeniul teologiei practice, și conturarea unor răspunsuri adecvate la acestea.
7.2 Obiectivele specifice	<i>Obiective cognitive:</i> 1. Cunoașterea și evidențierea specificului și a importanței disciplinei Drept Canonic Ortodox, în contextul celorlalte discipline teologice, mai ales al disciplinelor din Teologia Practică; 2. Cunoașterea și evidențierea perspectivei eclesiale asumate în abordarea teologiei practice, în contextul actual; 3. Actualizarea reperelor patristice în relația dintre membrii Bisericii și în relația dintre Biserică și stat; 4. Cunoașterea principalelor resorturi ideologice care au distorsionat relația dintre membrii Bisericii și relația dintre Biserică și stat; <i>Obiective procedurale:</i> 1. Analiza și familiarizarea cu principalele direcții juridico-legislative, din contextul politic, cultural și științific actual; 2. O bună orientare în bibliografia specifică Dreptului Canonic Ortodox, teologiei practice și științelor juridice; <i>Obiective atitudinale:</i> 1. Prezentarea specificului Ortodoxiei în dialogul dintre Biserică și stat, în contextul actual; 2. Relaționarea datelor din cadrul teologiei practice cu datele specifice celorlalte discipline teologice, în vederea formării unei perspective unitare;

	3. Formarea și cultivarea unei conștiințe a dialogului care să articuleze o relație adecvată între Biserică și stat.
--	--

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Timp alocat
1.Existența supremă deasupra oricărei legi; Existența creată dependentă de legi. Legea naturală	Prelegere Materiale didactice imprimare Expunerea, analiza, conversația, dezbateră, problematizarea.	2 ore
2. Legea socială (pozitivă); Legea Vechiului și a Noului Testament	Prelegere Materiale didactice imprimare Expunerea, analiza, conversația, dezbateră, problematizarea.	2 ore
3. Legea bisericească sau <i>canonul</i> ; Dreptatea și dimensiunea ei teologică	Prelegere Materiale didactice imprimare Expunerea, analiza, conversația, dezbateră, problematizarea.	2 ore
4. Conștiința canonică a Bisericii	Prelegere Materiale didactice imprimare Expunerea, analiza, studiul de caz, conversația, dezbateră, problematizarea, misiuni practice	2 ore
5. Izvoarele Dreptului canonic	Prelegere Materiale didactice imprimare Expunerea, analiza, conversația, dezbateră, problematizarea.	2 ore
6. Colecțiile bizantine	Prelegere Materiale didactice imprimare Expunerea, analiza, conversația, dezbateră, problematizarea.	2 ore

7. Pravilele românești	Prelegere Materiale didactice imprimare Expunerea, analiza, studiul de caz, conversația, dezbateră, problematizarea, misiuni practice	2 ore
Bibliografie: <i>Comentariile canoniștilor bizantini. Canoanele apostolice și canoanele Sinoadelor ecumenice, I, studiu introductiv, note și traducere Pr. Răzvan Perșa, Basilica, București, 2024.</i> 1. Constantinescu, Iulian Mihai, <i>Dreptul canonic ortodox ca știință. Geneză și perspective</i>, Ed. a II-a, Ed. Universitaria, Craiova, 2020; 2. Floca, Ioan N., <i>Drept canonic ortodox, legislație și administrație bisericească</i>, vol. 1, București 1990; 3. Floca, Ioan N., <i>Canoanele Bisericii Ortodoxe. Note și comentarii</i>, Sibiu, 2005; 4. Grigoriță, Georgică, <i>Sfintele și Dumnezeuieștile Canoane în Biserică: între tradiție eclezială și necesitate pastorală. O analiză a izvoarelor teologiei canonice în actualul context ecleziologic</i>, Editura Universității din București, 2017; 5. L'Huillier, Peter, <i>Dreptul bisericesc la sinoadele ecumenice I-IV</i>, Ed.Gnosis, București 2000; 6. Milaș, Nicodim <i>Dreptul bisericesc oriental</i>, București 1915; 7. Perșa, <i>Natura canoanelor și principiile de interpretare a lor în Dreptul canonic ortodox al secolelor XIX-XX</i>, Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2021; 8. Phidas, Vlassios, <i>Drept canonic. O perspectivă ortodoxă</i>, Ed.Trinitas, Iași, 2008.		
a. Seminar	Metode de predare	Timp alocat
1. Noțiuni introductive. Terminologia cu care operează Dreptul canonic	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
2. Dreptul în viața Bisericii. Specificitatea normelor canonice	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
3. Izvoarele formale al dreptului canonic	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
4. Legislația statelor și Dreptul canonic	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
5. Codici și colecții de drept	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
6. Pravilele în manuscris	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
7. Pravilele tipărite în limba română	Expozitivă, discuție colectivă	2 ore
Bibliografie: BOROIANU, D. G., <i>Dreptul bisericesc</i> , vol. I, Iași, 1899; CONSTANTINESCU, Iulian Mihai, <i>Dreptul canonic ortodox ca știință. Geneză și perspective</i> , Ed. a II-a, Ed. Universitaria, Craiova, 2020; DURĂ, N. V., „Biserica creștină în primele patru secole. Organizarea și bazele ei canonice”, în <i>Ortodoxia</i> , XXXIV (1982), nr. 3; DURĂ, N. V., „Ideea de Drept. Dreptul, Dreptatea și Morala”, în <i>Analele Universității Ovidius</i> , Seria: Drept și Științe administrative, vol. I, 2004; FLOCA, Arhid. Prof. Dr. Ioan N., <i>Canoanele Bisericii Ortodoxe. Note și comentarii</i> , București, 1991; FLOCA, Arhid. Prof. Dr. Ioan N., <i>Drept canonic ortodox. Legislație și administrație bisericească</i> , vol.		

I, EIBMBOR, București, 1990;
 FLOCA, Ioan N, JOANTĂ, Sorin, *Administrație bisericească parohială și legislație*, Ed. a II-a, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2002;
 GRIGORIȚĂ, Georgică, *Sfintele și Dumnezeieștile Canoane în Biserică: între tradiție eclezială și necesitate pastorală: o analiză a izvoarelor teologiei canonice în actualul context ecleziologic*, Editura Universității din București, 2017;
 MILAȘ, Dr. Nicodim, *Canoanele Bisericii Ortodoxe însoțite de comentarii*, vol. I-II (partea I și partea a II-a), Tipografia Diecezană, Arad, 1930-1936;
 MILAȘ, Dr. Nicodim, *Dreptul bisericesc oriental*, București, 1915;
 STAN, Liviu, „Jus ecclesiasticum. Dreptul în viața Bisericii”, în *Biserica și Dreptul. Studii de Drept canonic ortodox. Teologia Dreptului*, Editura Andreiana, Sibiu, 2010;
 STAN, Liviu, „Obârșia și dezvoltarea istorică a Dreptului bisericesc”, în *Mitropolia Olteniei*, 1-2 (1968);
 STAN, Liviu, „Tăria nezdruncinată a sfintelor canoane”, în *Ortodoxia*, XXII (1970), nr. 2.

2. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Temele abordate la cursuri și seminarii sunt de actualitate, importante în contextul aprofundării disciplinei Dreptului canonic. Tematica vizează subiecte relevante pentru cercetarea juridico-canonice și pentru cunoașterea cadrului larg al organizării și funcționării Bisericii, dar și al relațiilor cu statul și cu celelalte culte religioase. Prin însușirea conținuturilor de învățare se răspunde exigențelor din piața muncii, cerințelor principalilor angajatori: structurile eclesiale, structurile de asistență socială și structurile din domeniul educației, absolvenții de la licență dobândind cunoștințele necesare pentru următorul nivel de studiu, masteratul.

3. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Modul de analiză, sinteză și integrare a informației teoretice	Colocviu	70%
10.5 Seminar/laborator	Modul de analiză, sinteză și transfer a cunoștințelor teoretice în lucrările de seminar	Lucrare de seminar; Prezență activă; Implicarea în activitățile de seminar	30%
10.6 Standard minim de performanță:			
Pentru nota 5 (cinci): Dobândirea principalelor cunoștințe privind locul și importanța Dreptului canonic în viața Bisericii, noțiunile de bază privind organizarea și funcționarea Bisericii în cadrul statului.			

Data completării 1.10.2025	Semnătura titularului de curs Pr. Conf. Univ. Dr. Iulian Mihai CONSTANTINESCU	Semnătura titularului de seminar Pr. Conf. Univ. Dr. Iulian Mihai CONSTANTINESCU
Data avizării în departament 01.10.2025		Semnătura director de departament Pr. Lect. Univ. Dr. Mihai Ciurea

--	--